

För kännedom
Enligt sändlista

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsstrategins prioriterade inriktning - Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning

Region Sörmlands revisionskontor har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en fördjupad granskning för att bedöma om regionala utvecklingsnämnden säkerställer ett effektivt arbete med att driva, samordna, följa upp och återrapportera den beslutade regionala utvecklingsstrategin (RUS), med fokus på den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i nuläget inte helt säkerställer ett effektivt arbete med att driva, samordna, följa upp och återrapportera den beslutade regionala utvecklingsstrategin, med fokus på den prioriterade inriktningen.

Den nuvarande RUS beslutades av nämnden i september 2022 och den prioriterade inriktningen kring kompetensförsörjning har även funnits med i tidigare RUS. Av granskningen framgår att verksamheten hållbar regional utveckling bedriver mycket arbete och samordnar insatser inom området.

Vi bedömer däremot att ett fortsatt utvecklingsarbete behövs vad gäller samlad uppföljning/utvärdering/återrapportering till nämnden. I granskningen har det framkommit att arbetet hittills varit på en övergripande nivå och att ett arbete påbörjats med att utveckla uppföljningsarbetet, vilket är positivt.

Vi ser det som angeläget att snarast ta fram en modell för uppföljning för att systematiskt kunna följa upp, reflektera och utvärdera om de insatser som genomförs får de effekter nämnden vill uppnå. När framtida RUS beslutas bör det säkerställas att modell för uppföljning och målsättningar för de prioriterade inriktningarna framgår.

Revisorerna ställer sig bakom de rekommendationer som framförs i rapporten.

Ett yttrande från regionala utvecklingsnämnden över rapporten samt uppgifter om verkställda och planerade åtgärder emotses av revisorerna senast 3 maj 2024.

Catharina Fredriksson
Ordförande

Gustaf Wachtmeister
Vice ordförande

Sändlista

Magnus Johansson, regiondirektör

Kenneth Hagström, regional utvecklingsdirektör

Regionstyrelsen

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**

REGION
SÖRMLAND

Revisionen

Regionala utvecklingsstrategins prioriterade inriktningar – Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning

---

Granskningsrapport

Forsman, Åsa

2024-01-25

Revisionen

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	4
Omfattning och avgränsning	4
Metod	5
Revisionskriterier	5
Granskningsresultat	5
Ansvar och roller	5
Organisation	6
Pågående arbete	6
Styrande/strategiska dokument och lagstiftning	8
Uppföljning, utvärdering och återrapporering	11
Framtida arbete	14

Sammanfattning

Region Sörmlands revisionskontor har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en granskning för att bedöma om regionala utvecklingsnämnden (RUN) säkerställer ett effektivt arbete med att driva, samordna, följa upp och återrapporera den beslutade regionala utvecklingsstrategin (RUS), med fokus på den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att regionala utvecklingsnämnden i nuläget inte helt säkerställer ett effektivt arbete för den prioriterade inriktningen.

Iakttagelser som ligger till grund för bedömningen är bland annat att i RUS, näringslivsstrategin och det styrande dokumentet beskrivs i huvudsak vilka behov som finns för att följa upp och utvärdera arbetet och vad som planeras att göras på området, men inte hur och när. Den prioriterade inriktningen har beslutade målsättningar, men de har inte hittills brutits ned till mätbara mål, handlingsplaner och indikatorer. RUN får information och tar beslut i vissa frågor kopplat till den prioriterade inriktningen. Det sker ingen samlad uppföljning/utvärdering/återrapporering idag och bedömningen är att en modell behöver utvecklas för att kunna utvärdera om de insatser som genomförs får avsedd effekt.

De intervjuade beskriver att uppföljning av området är komplext och många faktorer påverkar som till exempel samhällsutmaningar och konjunkturer. Det är många externa aktörerna som i huvudsak utför arbete/insatser som påverkar ”förflyttningar” i länet, inte enbart verksamhetsområdet hållbar regional utveckling (HRU). Vi har förståelse för komplexiteten och att det finns utmaningar med att ta fram mätbara mål, handlingsplaner och indikatorer. Granskningen visar att arbetet med att utveckla uppföljningsarbetet har påbörjats, vilket är positivt.

Inom HRU arbetar man bland annat med att stödja/samordna samverkan med det externa aktörerna, delta och stödja projekt som pågår och ingå i nätverk. Ansvar och roller bedöms vara tydliga för att driva och samordna den prioriterade inriktningen.

För att säkerställa ett effektivt arbete med att driva, samordna, följa upp och återrapporera den beslutade regionala utvecklingsstrategin, med fokus på den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning* lämnas följande rekommendationer till regionala utvecklingsnämnden:

- ✓ Utveckla och besluta om modell för uppföljning

Revisionen

- ✓ Säkerställa samma formulering/benämning för den prioriterade inriktningen
- ✓ Utred om RUN ska besluta om handlingsplan
- ✓ När framtida RUS beslutas bör det säkerställas att modell för uppföljning och målsättningar för den prioriterade inriktningen framgår.

Bakgrund

Sedan 2019 har Region Sörmlands regionala utvecklingsnämnd ansvaret för att bedriva det regionala utvecklingsarbetet. Det regionala utvecklingsuppdraget kommer från riksdag och regering och finns reglerat i Förordningen om regionalt utvecklingsarbete och Lagen om regionalt utvecklingsansvar.

Uppdraget innebär bland annat att regionen ska arbeta fram och fastställa en strategi för utvecklingen i länet och samordna insatser för att genomföra denna strategi. Utvecklingsinsatser och investeringar som ska stärka konkurrenskraften och leda till förbättrad hälsa och ökat välbefinnande, beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Den benämns även som Sörmlandsstrategin och den senaste har beslutats av fullmäktige hösten 2022. I fortsättningen i rapporten används benämningen RUS.

I RUS beskrivs målet att Sörmland ska vara ett socialt hållbart samhälle med god och jämlika livsvillkor där människor lever ett gott liv med god hälsa. Det är grunden för den regionala utvecklingspolitiken i Sörmland.

RUS har fem prioriterade inriktningar som är nyckelområden för en hållbar framtid och grunden för att genomföra den regionala utvecklingspolitiken. Dessa är:

- ✓ Jämlika livsvillkor och god hälsa för alla, med särskilt fokus på barn och unga
- ✓ Goda boende- och livsmiljöer som ger jämlika möjligheter till arbete, välbefinnande och välfärd
- ✓ En hållbar fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet
- ✓ Lärande och kompetensförsörjning¹
- ✓ Ett växande och dynamiskt näringsliv som bidrar till hållbar omställning.

Sörmland har generellt sett låg utbildningsnivå och arbetslösheten är högre än i våra grannregioner samt i riket i stort.

Med detta som bakgrund har revisorerna beslutat om att genomföra en granskning av om regionala utvecklingsnämnden

---

¹ På sid 23-, i avsnittet för den prioriterade inriktningen är benämningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*.

Revisionen

säkerställer ett effektivt arbete för den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*.

I mars 2023 genomförde PwC, en granskning av regionala utvecklingsnämndens hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete². En av rekommendationerna som lämnades handlade om att uppföljningen, som nämnden tar del av och som avser de statliga medlen, bör utvecklas och ha tydligare fokus på utvärdering av om de insatser som genomförs får avsedd effekt. Av regionala utvecklingsnämndens svar³ beskrivs att nämnden får del av majoriteten av nya beslut rörande projekt och stöd vars medfinansiering kommer från anslag 1:1. Regionala utvecklingsnämnden får också delrapporter och uppföljning av dessa men att mål, syfte och förväntat resultat kan göras tydligare både vid beslut och vid uppföljning.

Av svaret framgår också att ett arbete pågår som inkludera processerna uppföljning och struktur för uppföljning som planeras att presenteras för nämnden under första kvartalet 2024.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag för att bedöma om regionala utvecklingsnämnden säkerställer ett effektivt arbete med att driva, samordna, följa upp och återrapportera den beslutade regionala utvecklingsstrategin, med fokus på den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*.

Revisionsfrågor att besvara är:

- ✓ Är ansvar och roller tydliga för att driva och samordna prioriteringen?
- ✓ Har prioriteringen brutits ned i underliggande mätbara mål?
- ✓ Finns beslutade handlingsplaner?
- ✓ Säkerställs en tillräcklig uppföljning och utvärdering?
- ✓ Sker en tillräcklig återrapportering till nämnden?

Omfattning och avgränsning

Granskningen omfattar regionala utvecklingsnämndens genomförande av regionala utvecklingsstrategin 2023 och med fokus på den prioriterade inriktningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*. Granskningen har genomförts under perioden november 2023 - januari 2024. I granskningen har vi inte tagit del av nämndens verksamhetsberättelse 2023.

---

² RE-REV23-0008-1 Granskning av hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete

³ Regionala utvecklingsnämnden § 33/23, Om yttrande till revisionsrapporten "Hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete, Regionala utvecklingsnämnden"

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys och intervjuer med tjänstepersoner inom verksamhetsområde hållbar regional utveckling (från enheten strategi och analys: verksamhetschef och analytiker och från enheten näringsliv och arbetsmarknad: verksamhetschef och två strateger).

De som intervjuats har möjlighet att faktaavstämma granskningsanteckningarna.

Revisionskriterier

Granskningens bedömningar har gjorts bland annat mot gällande lagstiftning, regelverk, strategier och styrande dokument på området.

Granskningsresultat

Ansvar och roller

Revisionsfråga 1: Är ansvar och roller tydliga för att driva och samordna prioriteringen?

lakttagelser

Det regionala utvecklingsuppdraget och regionala utvecklingsnämnden

Enligt reglementet⁴ för den regionala utvecklingsnämnden (RUN) är nämnden ansvarig för de regionala utvecklingsfrågorna som Region Sörmland tilldelats med det statliga tillväxtuppdraget⁵.

Med koppling till granskningsområdet framgår det också att RUN särskilt ansvarar för:

- ✓ Främja kompetensutveckling och arbetskraftstillgång, för en hållbar utveckling
- ✓ Stödja regionens täthet och flerkärnighet med stärkta förutsättningar för en sammanhållen och utvidgad arbetsmarknadsregion
- ✓ Skapa en ökad tillgänglighet till regionala arbetsmarknader för en positiv utveckling i länets kommuner
- ✓ Uppföljning, vidareutveckling och beredning av ärenden med anknytning till den regionala utvecklingsstrategin.

Det statliga utvecklingsuppdraget utförs genom ett regleringsbrev och finansieras av anslag från utgiftsområde 19 (regeringens budgetproposition). Dessa medel tilldelas regionerna årligen av staten. För

---

⁴ Regionfullmäktige §14/21, Reglemente för regionala utvecklingsnämnden

⁵ Enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar

2023 tilldelas regionen cirka 24 mnkr och nämnden beslutar om användningen av medlen. Regional utveckling finansieras också med andra medel (egna regionala skattemedel och strukturfondsmedel).

Organisation

Verksamhetsområdet hållbar regional utveckling (HRU) har som huvuduppdrag att arbeta för att stödja och främja en hållbar utveckling i Sörmland i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin.

Inom HRU är det främst enheten näringsliv och arbetsmarknad som arbetar med den prioriterade inriktningen. Enheten strategi och analys är en stabsfunktion och har varit med i framtagandet av RUS. En av analytikerna är uppföljningsansvarig för RUS och arbetar bland annat med att ta fram kvantitativ statistik på samhällsnivå för att kunna följa utvecklingen för den prioriterade inriktningen.

Enheten strategi och analys arbetar övergripande och ansvarar bland annat för att leda och samordna arbetet med RUS. Enheten näringsliv och arbetsmarknad ansvarar för och driver det operativa utvecklingsarbetet inom dessa sakområden. Två strategier har gemensamt särskilt ansvar för området kompetensförsörjning. De ena strategien ansvarar för förskola, grundskola och gymnasieskola och den andre strategien för vuxenutbildningar (kommunala vuxenutbildningar (Komvux) och svenska för invandrare (SFI)). De beskriver att de delar på ansvaret för högre utbildningar (Yrkehögskoleutbildningar) och att det ersätter varandra på områdena när det behövs.

Pågående arbete

Operativt arbete med den prioriterade inriktningen

I RUS beskrivs att externa aktörer bidrar i genomförandet av RUS. Dessa är exempelvis länets kommuner, organisationer, Mälardalens universitet, civilsamhället, Länsstyrelsen i Södermanlands län och andra statliga myndigheter. Strategerna beskriver att deras uppdrag är att hålla ihop samverkan med de externa aktörerna, att stödja de projekt som pågår och ingå i nätverk.

Dokumentet Region Sörmlands kompetensförsörjningsuppdrag

Under december 2023 har strategerna från näringsliv och arbetsmarknad och strategi och analys arbetat med att ta fram ett dokument som heter *Regions Sörmlands kompetensförsörjningsuppdrag* och som beskriver arbetet med kompetensförsörjning i Sörmland. Den ska presenteras för RUN på sammanträdet i februari 2024 och beskrivs under rubriken *Framtida arbete* sist i granskningsrapporten.

Pilotprojekt

Enligt verksamhetscheferna har man arbetat i tvärsektoriella samordningsgrupper (som består av medarbetare från alla enheter inom

Revisionen

HRU) med att förankra RUS internt inom HRU under perioden maj-december 2023. Två av de fem prioriterade inriktningar har varit pilotprojekt, *Jämlika livsvillkor och god hälsa med fokus på barn och unga* och *Ett växande dynamiskt näringsliv som bidrar till hållbar omställning*. Syftet med samordningsgrupperna är att skapa ett systematiserat arbetssätt för att arbeta utifrån RUS, öka och systematisera tvärsektoriell samverkan, öka lärandet mellan olika sakområdesstrategier samt implementera stödjande verktyg. Arbetet med pilotprojekten ska utvärderas innan man beslutar om fortsättning.

Gemensamt regionalt utvecklingsforum

I maj 2023 genomfördes för första gången länets gemensamma regionala utvecklingsforum. Forumet fokuserade på de fem prioriterade inriktningarna. Forumet är en mötesplats för länets aktörer och målgruppen är de som arbetar för regionens utvecklingskraft med människan i centrum.

RUS-dialoger

RUS-dialoger genomförs med länets kommuner, länsstyrelsen och andra aktörer som till exempel samordningsförbundet RAR Sörmland och då diskuteras RUS och de prioriterade inriktningarna. Från kommunerna deltar kommunchef eller medarbetare från kommunledningen. Från HRU deltar verksamhetschef och strateger från enheten strategi och analys.

Samarbete/samverkan inom HRU och Region Sörmland

Inom HRU genomförs utvecklingsuppdrag och arbetet sker ofta tvärsektoriellt. I intervjuerna beskrivs att medarbetare tillhör en enhet men kan arbeta i alla enheter då arbetet med de prioriterade inriktningarna är komplext och påverkas ur många olika perspektiv.

Strategerna har påbörjat samverkan med HR-staben, enheten rekrytering och arbetsmarknad. De deltar tillsammans på mässor och har beröringspunkt kring till exempel praktikanter och feriearbeten.

Samarbete finns med nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård och med verksamhetschefen för länsgemensamt regionalt stöd. Gemensamt arbetet sker inom vård- och omsorgscollege och man deltar bland annat i samma nätverk (skol/förvaltningschefsnätverket och Länsstyrgruppen) och projekt. I nätverken lyfts frågor som berör båda verksamhetsområdena, till exempel BUP och elever i behov av särskilt stöd.

I dagsläget finns viss samverkan med nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet (kring Öknaskolan och branschforum gröna näringar). Det finns ingen samverkan/samarbete mellan strategerna och som arbetar med kompetensförsörjningen inom HRU och med nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet. Strategerna i näringsliv och

Revisionen

arbetsmarknad ska träffa verksamhetsområdeschefen i februari 2024 för att informera varandra och diskutera ytterligare beröringspunkter/samverkan.

Bedömning

Ansvar och roller, som de beskrivits i intervjuer, i dokument och i det pågående arbetet, bedöms vara tydliga för att driva och samordna den prioriterade inriktningen.

Styrande/strategiska dokument och lagstiftning

Revisionsfråga 2: Har prioriteringen brutits ned i underliggande mätbara mål? Revisionsfråga 3: Finns beslutade handlingsplaner?

lakttagelser

RUS

I granskningen har vi inte fått del av den tidigare RUS men har fått information om att den prioriterade inriktningen också fanns med i den tidigare versionen. Den senaste (RUS⁶) beslutades av regionfullmäktige i september 2022 (innan dess av RUN⁷ och regionstyrelsen⁸). Det har beskrivits att nuvarande RUS är samma som den tidigare, men att den nuvarande har nya prioriterade inriktningar. Som beskrivits i bakgrunden är RUS grunden för genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken i Sörmland och genomförs tillsammans med andra aktörer. RUS handlar om hur det regionala utvecklingsarbetet ska bedrivas och hur olika utvecklingsinsatser ska samordnas. Regionen har fastställt fem prioriterade inriktningar som är tänkta att möta samhällsutmaningarna i Sörmland.

RUS, som vi tagit del av finns på www.utvecklasormlands.se.

I granskningen har det framkommit att det inte är exakt samma RUS som beslutades av RUN 2022 då HRU har arbetat vidare med språk, presentation och layout. Det RUN tagit beslut om är prioriteringarna och HRU kan fortsatt justera i beskrivningarna av dessa varefter kunskapen utvecklas.

Den regionala utvecklingspolitiken är viktig för att genomföra Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbar utveckling på regional och lokal nivå, och för varje prioritering har fem bärande delmål från Agenda 2030 valts ut som tillsammans bildar en värdegrund för prioriteringen.

Den prioriterade inriktningen benämns i inledningen av RUS som *Lärande och kompetensutveckling*. I avsnittet för prioriteringen är benämningen *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning* och det finns avsnitt

---

⁶ Regionfullmäktige § 91/22, Nya prioriterade inriktningar i Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS)

⁷ Regionala utvecklingsnämnden § 47/22, Nya prioriterade inriktningar i Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS)

⁸ Regionstyrelsen § 158/22, Nya prioriterade inriktningar i Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS)

Revisionen

som bland annat beskriver Sörmlands utmaningar och att genom att förbättra kompetensförsörjningen kan utveckling ske i alla hållbarhetsdimensioner. Det beskrivs också att Region Sörmlands insatser ska bidra till att individer och arbetsgivares behov av utbildning och kompetensutveckling möts och att det sker i och med att:

1. Skapa en mer inkluderande kompetensförsörjning
2. Främja en mer hållbar utbildning och fortbildning
3. Arbeta för en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan av kompetens.

I slutet av RUS finns ett avsnitt med rubriken *Strategin ska följas upp och skapa värde*. Det anges bland annat att ”En viktig utgångspunkt i det regionala utvecklingsarbetet är att vi behöver följa upp och utvärdera vilka resultat och värden som uppstår” och att ”Därför är det viktigt att identifiera metoder och tillvägagångssätt för att mäta förflyttning i olika kontexter och processer. Vi behöver vara säkra på att vårt arbete skapar värde för dem vi är till för”.

Näringslivsstrategin

Sörmlands näringslivsstrategi⁹ beslutades av RUN i september 2022. I tjänsteutlåtandet beskrivs att strategin syftar till en konkretisering av RUS och att skapa en koppling från RUSEN och dess målsättningar till strategier och handlingsplaner inom näringslivsområdet. Detta ska bidra till ett hållbart, stärkt, dynamiskt och växande sörmländskt näringsliv, förtydliga val som görs, stärka Sörmland idag och i framtiden, samt utgå från hållbarhetens tre dimensioner.

Det beskrivs också att de fem prioriterade inriktningarna i RUS är beroende av varandra och att en näringslivsstrategi ställer krav på bland annat rätt kompetens i regionen och en väl fungerande arbetsmarknad.

I strategin finns ett avsnitt som har rubriken *Utbildning och kompetens* som har koppling till den prioriterade inriktningen. Det finns en faktaruta med målsättningar för kompetensförsörjning inom tre övergripande områden:

1. Skapa en mer inkluderande kompetensförsörjning
2. Främja en mer hållbar utbildning och fortbildning
3. Arbeta för en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan av kompetens.

---

⁹ Regionala utvecklingsnämnden § 48/22, Regional näringslivsstrategi Sörmland- slutversion och antagande

Revisionen

Referensen som anges för målsättningarna är otydligt angiven men tolkas att vara det styrande dokumentet *Målsättningar för kompetensförsörjning*¹⁰.

Det sista avsnittet heter *Genomförande*. Här beskrivs att strategin kommer att konkretiseras i en handlingsplan med utvecklingsprojekt och att det där det är möjligt, kommer indikatorer att användas för att följa utvecklingen inom de olika områden både på kort och lång sikt. De beskrivs också att uppföljning sker i dialog med regionala aktörer och om möjligt integrerat med Sörmlandsstrategin och andra processer som leder till näringslivsutveckling.

Målsättningar för kompetensförsörjning

Det styrande dokumentet *Målsättningar för kompetensförsörjning*¹⁰ beslutades av RUN 2020 och innehåller tre målsättningar som syftar till att förverkliga dåvarande beslutade Sörmlandstrategins prioritering om ”En växande arbetsmarknad, där efterfrågan på kompetens och utbud av arbetskraft med olika utbildningsbakgrunder och erfarenheter kan mötas”.

Målsättningarna är:

1. Inkluderande kompetensförsörjning
2. Utbildning och fortbildning
3. Matchning mellan utbud och efterfrågan

Det sista avsnittet heter *Fortsättning*. Här beskrivs att nästa steg är att ta fram en handlingsplan under 2021 i samråd/samarbete med de aktörer som varit inbjudna att delta när målsättningarna togs fram. Det framgår att ”I handlingsplanen ska insatser beskrivas, fastställda tidsatta och mätbara mål för insatserna samt hur dessa ska följas upp”.

De som intervjuats beskriver att det styrande dokumentet var ett ”mellanarbete” inför att en ny RUS skulle beslutas. När den nya RUS beslutades antogs också näringslivstrategin som inkluderar de målsättningar som finns i det styrande dokumentet. Det anges som förklaring till varför inte någon handlingsplan togs fram 2021.

I granskningen har vi tagit del av att handlingsplaner har tagit fram i arbetet med verksamhetsplan 2024 och beskrivs och rapporteras på verksamhetsnivå i PLUSS och som medarbetare i HRU kan ta del av. Det beskrivs att det inte finns någon handlingsplan som formellt beslutats av RUN och att det i nuläget är otydligt om den ska beslutas i nämnden eller inte.

Utvecklingswebben

Webbplatsen www.utvecklasormland.se har fokus på regional utveckling i

---

¹⁰ Regionala utvecklingsnämnden § 43/20, Målsättningar för kompetensförsörjning

Revisionen

Sörmland och där finns RUS. Webbplatsen går också att ta del av via Regionen Sörmlands hemsida. Under rubriken *Mål och inriktningar* finns information om de fem prioriterade inriktningarna. Under rubriken *Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning*¹¹ finns information om den prioriterade inriktningen.

Bedömning och rekommendationer

Den prioriterade inriktningen formuleras på flera olika sätt i olika dokument vilket gör det ottydligt.

Det är oklart om vissa formuleringar är att betrakta som målsättningar eller fokusområden. I nuvarande RUS anges tre målsättningar från det styrande dokumentet *Målsättningar för kompetensförsörjning* från 2020. I intervjuerna diskuterades dessa målsättningar och två av de intervjuade menade att det är fokusområden, inte målsättningar. Av intervjuerna framgår att det är oklar nomenklatur som bedöms bero på att olika dokument tagits fram under olika skeden.

Av RUS, näringslivsstrategin och i det styrande dokumentet *Målsättningar för kompetensförsörjning* framgår det inte på vilket sätt och när uppföljning/utvärdering ska ske och till vem/vilka den ska återrapporeras. Det som beskrivs är i huvudsak vilka behov som finns och vad som planeras att göras på området.

Av granskningen framgår att den prioriterade inriktningen inte har brutits ned i underliggande mätbara mål. Nämnden inte beslutat om handlingsplaner för 2023 och det beskrivs att det i nuläget är ottydligt om RUN ska besluta om dem.

Vi lämnar rekommendationer att:

- ✓ Säkerställa samma formulering/benämning för den prioriterade inriktningen
- ✓ Utred om RUN ska besluta om handlingsplan
- ✓ När framtida RUS beslutas bör det säkerställas att målsättningar för den prioriterade inriktningen framgår.

Uppföljning, utvärdering och återrapporering

Revisionsfråga 4: Säkerställs en tillräcklig uppföljning och utvärdering?

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig återrapporering till nämnden?

---

¹¹ [Kompetens och kunskap | Region Sörmland \(utvecklasormland.se\)](https://utvecklasormland.se), hämtad 2024-01-12

lakttagelser

Idag sker ingen samlad/fullständig/skriftlig uppföljning, utvärdering och återrapporering av den prioriterade inriktningen.

Nämnden har årligen fått en muntlig återrapporering om arbetet med RUS, inklusive för den prioriterade inriktningen. Det förekommer att nämnden får del av information och uppföljning för enskilda insatser/projekt.

Det uppges att uppföljning av RUS är ett utvecklingsområde och att arbetet pågår. Under första kvartalet 2024 kommer en del av arbetet som gjorts hittills att beskrivas i dokumentet *Region Sörmlands kompetensförsörjningsuppdrag* som också beskrivs längre fram under rubriken *framtida arbete*.

Analytikern beskriver att det arbete som utförs med syfte att långsiktigt lösa komplexa samhällsutmaningar är svårt att följa upp och utvärdera. Det handlar både om att resultaten och effekterna i många fall förväntas komma mycket långt efter en enskild arbetsinsats och om att arbetsinsatserna ofta handlar om att facilitera andra aktörers arbete eller bidra till samverkan. De förflyttningar som görs i sådana system låter sig inte helt lätt kvantifieras som mätbara mål. Därför kvarstår metodologiska utmaningar med att följa upp och utvärdera insatser inom det regionala utvecklingsarbetet.

RUN 2023

Enligt RUN:s sammanträdesprotokoll 2023 har nämnden beslutat om ärenden och fått information som avser den prioriterade inriktningen.

Nämnden har beslutat om tre ärenden (Ung företagsamhet (insats i grundskolan), regionala strukturer för validering i Östra Mellansverige (ÖMS¹²) och regionens hantering av anslag 1:1 statliga regionala utvecklingsmedel (finansieringsstrategi).

Nämnden har fått information om olika projekt (In-Digo-Kompenes vid Mälardalens universitet, EU-arbetet Ungas Framtid, Modda Kompetens-XR), lägesrapporter (Lågkonjunktur och kompetensförsörjning och lägesrapport RUS¹³) och presentationer (Almi).

På sammanträdet i december fick nämnden information om *Lägesrapport RUS* och ett skriftligt PM som analytikern och en strateg tagit fram och föredrog. Lägesrapporten beskriver samordningen av RUS som skett under

---

¹² Består av fem län i östra Mellansverige, Region Sörmland, Region Uppsala, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Östergötland.

¹³ Regionala utvecklingsnämnde § 45/23, information vid den regionala utvecklingsnämndens sammanträde 15 december 2023-PM-Lägesrapport och uppföljning av samordningsuppdraget för den regionala utvecklingsstrategin

Revisionen

året och de förflyttningar som gjorts på övergripande nivå för hela RUSEN. Det framgår att ett arbete ska göras under 2024 för att säkerställa att verksamhetsplaneringen utgår från RUS och under 2024 kommer ett av målen att vara en ökad harmonisering och tydligare koppling mellan verksamhetsplanering och RUS, vilket är positivt.

Nämnden har också under året beslutat om verksamhetsberättelse 2022¹⁴, kvartalsrapport per mars¹⁵, delårsrapport 2023¹⁶ och verksamhetsplan med budget 2024–2026¹⁷.

I verksamhetsberättelsen 2022, under medborgarperspektivet och för det politiska målet *Region Sörmland är en livskraftig och levande region*, beskrivs arbetet med RUS. Det framgår också att HRU har återrapporaterat villkorsbeslutet 2022 till Tillväxtverket. Återrapporeringen finns med som bilaga.

I delårsrapporten, under medborgarperspektivet, beskrivs det kortfattat hur arbetet med att förankra och utveckla RUS och ett antal uppdrag som pågår eller har avslutats.

I verksamhetsplanen för 2023¹⁸, som beslutades 2022, finns det en kort beskrivning av RUS under medborgarperspektivet.

Återrapporering av villkorsbeslut 2022 till Tillväxtverket

Regionerna ska årligen följa upp, utvärdera och redovisa resultatet av hela det regionala utvecklingsarbetet till regeringen/Tillväxtverket.

Återrapporeringen sker i februari. I enheten strategi och analys finns en utredare som har det sammanhållande ansvaret för återrapporeringen. Strategerna som arbetar med den prioriterade inriktningen bistår med information och resultat.

Mallen är uppdelad på fyra områden och den prioriterade inriktningen återrapporeras under området *Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet*. I mallen kan max fem insatser återrapporeras och beskrivas kortfattat. Enligt strategerna finns det flera insatser än fem. De som återrapporeras är de insatser som är politiskt beslutade och som varit mest kostnadsdrivande och som man haft mest fokus på under året.

Mallen har rubriker för *Mål, resultat i form av presentationer och resultat i form av effekter*.

---

¹⁴ Regionala utvecklingsnämnden § 3/23, Verksamhetsberättelse 2022

¹⁵ Regionala utvecklingsnämnden § 15/23, Kvartalsrapport 2023

¹⁶ Regionala utvecklingsnämnden § 34/23, Delårsrapport 2023

¹⁷ Regionala utvecklingsnämnden § 47/23, Verksamhetsplan med budget 2024–2026

¹⁸ Regionala utvecklingsnämnden, § 67/22 Verksamhetsplan med budget 2023–2025

Bedömning och rekommendationer

I dokumenten/strategierna för den prioriterade inriktningen framgår det i nuläget inte hur och när uppföljning och utvärdering ska göras och av vem. I RUS, näringslivsstrategin och det styrande dokumentet beskrivs i huvudsak vilka behov som finns för att följa upp och utvärdera arbetet och vad som planeras att göras på området, men inte hur och när.

Då det saknas till exempel beslutade mätbara mål och indikatorer för att följa upp och utvärdera arbetet som görs. RUN:s reglemente anger att uppföljning ska ske. Vi har förståelse för komplexiteten och att det finns utmaningar med att ta fram mätbara mål och indikatorer. Det är positivt att arbetet påbörjats.

RUN beslutar inte om den årliga återrapporteringen av villkorsbeslut för 1:1-medel. I mallen för återrapporteringen ska regionen redovisa resultaten av det regionala utvecklingsarbetet. Under rubriken *Resultat i form av effekter* beskrivs uppnådda effekter och förväntade resultat.

Det är positivt att återrapporteringen av villkorsbeslut 2022 till Tillväxtverket biläggs nämndens verksamhetsberättelse 2022. I verksamhetsberättelsen beskrivs vad som återrapporteras men det framgår inte att återrapporteringen inte är fullständig för arbetet som görs i RUS, då max fem insatser/får beskrivas per område/prioriterad inriktning. Det framgår inte att hela återrapporteringen finns att ta del av i bilaga 2. En annan iakttagelse är att fyra prioriterade inriktningar finns med. *Livslångt lärande för trygghet kompetensförsörjning* saknas.

Bedömningen är att nämnden i nuläget inte säkerställer en tillräcklig uppföljning, utvärdering och återrapportering.

Vi lämnar rekommendationer att:

- ✓ Utveckla och besluta om modell för uppföljning
- ✓ När framtida RUS beslutas bör det säkerställas att modell för uppföljning för den prioriterade inriktningen framgår.

Framtida arbete

Region Sörmlands kompetensförsörjningsuppdrag

På RUN:s sammanträde i februari 2024 ska nämnden få en fördjupad information om kompetensförsörjningsarbetet av strategierna. De ska också presentera dokumentet *Region Sörmlands kompetensförsörjningsuppdrag*, som beskriver kompetensförsörjningsarbetet kopplat till målsättningarna som beslutats.

De indikatorer på samhällsnivå som analytikern tagit fram under 2023, kopplat till den prioriterade inriktningen, ska finnas med i dokumentet. För

Revisionen

flertalet av de insatser som sker finns indikatorer, till exempel för ESF-finansierade projekt.

Enlig strategerna ska också underliggande mål och indikatorer tas upp och diskuteras på sammanträdet.

Regionalt utvecklingsforum

Den 20 mars ska regionalt utvecklingsforum genomföras för andra gången. Då nuvarande RUS beslutades 2022 är det första gången som en årsrapport ska presenteras och som beskriver arbetet med RUS för kalenderåret 2023. I årsrapporten ska statistik på samhällsnivå/indikatorer ingå, som analytikern tagit fram per prioriterad inriktning under 2023.

Revisionen

Åsa Forsman
Certifierad kommunal revisor